

1 STARÝ PLZENEC

1. Jak se až do 15. století jmenoval Starý Plzenec? **Stará Plzeň**
2. Starý Plzenec vznikl jako významné přemyslovské hradiště. Vyjmenuj alespoň pět prvních Přemyslovců.
- Bořivoj
  - Ludmila
  - Vratislav
  - Václav
  - Boleslav I.
3. První zmínky o Starém Plzenci pocházejí konkrétně z doby vlády jistého Přemyslovce, jehož bratr zemřel násilnou smrtí na schodech kostela. Jak se tento Přemyslovec jmenoval? **Boleslav I.**

2 ROTUNDA SV. PETRA A PAVLA

1. Dokresli zbytek stavby, vyznač na své kresbě jednotlivé části rotundy a vypiš, jak se jmenují.
- kupole
  - loď
  - apsida
  - vchod
2. Ve kterém stavebním slohu je postavena? **v románském**
3. Vypiš typické znaky tohoto slohu, a pokud je to možné, ukažte si je společně na rotundě.

mohutné, několik metrů silné zdi, klenby podepřené silnými sloupy, půlkruhový oblouk na oknech a vchodech, stěny zdobené freskami

3 VRCH HŮRKA

Na vrchu Hůrka se rozkládalo hradiště, které si v rámci hradske soustavy vydobylo výjimečné postavení.

1. Co bylo úkolem hradiště, která tvořila hradske soustavu? Odpověz v celých větách za pomoci pojmů.

OCHRANA	VYBÍRÁNÍ	ODVOD	PŘEBYTEK	SPRÁVA
POPLATKY	OBLAST	ÚRODA	ÚZEMÍ	
	DANĚ	VOJSKO		

Úkolem hradiště byla správa svěřené oblasti a také vojenská ochrana tohoto území. Do hradiště se odváděly přebytky úrody. Vybíraly se tu poplatky a daně.

Hradiště tvořila velmi dobře **opevňená akropole**, kde se nacházel **palác** a **kostel sv. Vavřince**. Západní části oddělené **valem** dodnes vévodí **rotunda sv. Petra a Pavla**. Centrální část pak obklopovalo poměrně rozlehlé **předhradí**, na jehož východní straně býval **dvorec**.

? Vysvětli, co je:

akropole silně opevněné návrší s palácem

dvorec Dvorec je sídlo velmože a jeho rodiny. Dvorce se nacházely jak přímo v hradišti, tak v jeho blízkosti. Jejich základem byl obytný dům a poblíž něj se nacházel kostel. Ke dvorcům patřily také hospodářské budovy

? Podívej se po krajině a za pomoci textu načrtni, jak asi hradiště vypadalo, zakresli do něj prvky označené tučně vtištěnými slovy v textu.

? Podívej se na půdorysy kostelů sv. Vavřince a sv. Kříže. Urči, zda se jednalo o baziliky. ANO x NE

? Doplně:

Starý Plzeňec pozbyl svého významu, když nejpozději v roce 1295 (MCCXCV) podnítil **Václav II.**, syn krále železného a zlatého, vznik nového královského města na soutoku čtyř řek.

? Rozhlédni se po kraji a vysvětli, proč zmíněný král založil nové královské město.

Důvodem k takovému radikálnímu kroku byly nepříteli příhodné terénní podmínky neumožňující zajistit rodícímu se městu dostatečnou bezpečnost.

4

KOSTEL NAROZENÍ PANNY MARIE (MALÁ STRANA)

? Kde se usazovali řemeslníci a obchodníci? Jak se obecně nazývá tato část v okolí hradiště?

podhradí

? Kostel Narození Panny Marie vznikl na místě starší sakrální stavby založené dle pověsti sv. Vojtěchem. Kdo to byl? Napiš minimálně 3 informace o tomto světcí.

Sv. Vojtěch pocházel z rodu Slavníkovců. Byl druhým pražským biskupem. Zemřel při misii v Prusku.

? Dokonči legendu.

Podle legendy se sv. Vojtěch při svém návratu z Říma zastavil ve Starém Plzenci. Zanechal tu skupinu benediktýnských mnichů, aby pečovali o víru místních lidí, protože...

byl rozhořčen z toho, jak se tu nedbá odpočinku v den sváteční.

5

KOSTEL SV. JANA KŘTITELE (VELKÁ STRANA)

Kostel sv. Jana Křtitele má gotický původ. Napiš alespoň pět typických znaků tohoto slohu.

- štíhlé stavby postavené do výšky
- lomený oblouk
- opěrné pilíře
- žebrová klenba
- rozeta

Jak vzniklo označení tohoto architektonického slohu GOTIKA?

Označení se vztahuje ke Gótům. Gótské umění znamenalo něco primitivního či barbarského.

6

HRAD RADYNĚ

Doplň:

Hrad nechal v letech 1356 (MCCCLVI) až 1361 (MCCCLXI) vystavět Karel IV., zvaný také jako Otec vlasti, k obraně obchodní stezky. Stavbou byl pověřen Michal Parlěř, z rodu proslulého Petra Parlěře, Petra Parlěře, stavitele katedrály sv. Víta, a neméně známý Vít Hedvábný.

Jak se po dokončení stavby začalo hradu říkat? **Karlskrone**

Proč se hradu tak dnes neříká? Německý název Karlskrone se neujal a brzy se vžilo označení Radyně podle jména hory, na níž se hrad tyčil.

Po prohlídce Radyně popiš, jak se žilo na takovém středověkém hradu (jak byl hrad vybaven, čím se na hradě svítilo, topilo, které části se k čemu využívaly...).

Přízemí hradu sloužilo jako skladiště potravin, zbraní a náradí. V prvním patře se nacházely obytné prostory, které byly zařízeny velmi skromně, malými okny pronikalo dovnitř málo světla. Ke svícení se používaly louče, pochodně nebo kahánky. V zimě se topilo v krbu nebo koších, které se postavily do místnosti.